

Niniejsze opracowanie powstało dzięki
wspieraniu finansowemu
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej
w Poznaniu

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

Broszura informacyjna dotycząca możliwości pozyskiwania środków finansowych w okresie programowania 2014-2020 na realizację inwestycji w zakresie gospodarki niskoemisyjnej

Jednym z głównych wyzwań dla Unii Europejskiej i państw członkowskich jest przekształcenie gospodarki w kierunku środowiskowym i gospodarczym. Polska realizując strategię europejską opracowała i wyznaczyła kierunki na przyszłość w zakresie budowy gospodarki niskoemisyjnej.

Aby nastąpił pożądaný rozwój naszego kraju w tym zakresie, zarządy samorządów powinny podjąć stosowne działania, które pozwolą na transformację w kierunku niskoemisyjnym na poziomie regionalnym i lokalnym. Realizacja inwestycji poprawiających efektywność energetyczną z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energetycznych, zmniejszających emisję, a także dotyczących jej pochłaniania są jednym z kluczowych wyzwań przed którymi stoją jednostki samorządu terytorialnego w zmniejszeniu emisyjności w całym kraju.

Należy podkreślić, że przejście na gospodarkę niskoemisyjną jest procesem długotrwałym i bardzo kosztownym. W perspektywie lat 2014-2020 dostępne będą różne możliwości finansowania przedsięwzięć „niskoemisyjnych” co szczegółowo przedstawia niniejsza broszura.

Komisja Europejska założyła, że spora część z przyznanych Polsce środków będzie musiała być przeznaczona właśnie na rozwój gospodarki

niskoemisyjnej. Unijne negocjacje w tej sprawie jeszcze trwają, dlatego ostateczna wielkość tej kwoty nie jest jeszcze jednoznacznie określona. Z funduszy unijnych można będzie skorzystać na poziomie instytucji centralnych naszego kraju, a także na poziomach regionalnych.

W realizacji idei niskoemisyjnej gospodarki najważniejszym krajowym programem operacyjnym uzyskania wsparcia z funduszy unijnych w ramach nowej perspektywy finansowej jest Program Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. O środki z Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych na inwestycje związane z niskoemisyjnością jednostki samorządów terytorialnych będą mogły się ubiegać również na poziomach regionalnych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych.

Tuż obok funduszy z UE, innym zewnętrznym źródłem finansowania przyszłych gminnych projektów inwestycyjnych są komercyjne instrumenty finansowe, tj. kredyty bankowe oraz emisje papierów wartościowych. Te, wymienione jako pierwsze z uwagi na to, że są częściej wykorzystywane przez Jednostki Samorządu Terytorialnego w finansowaniu potrzeb inwestycyjnych zostały przedstawione w niniejszym materiale.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko - finansowanie na poziomie krajowym

Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju na lata 2014-2020 przygotowało projekt Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko*, w którym określony został zakres realizowanych projektów, mogących liczyć na unijne wsparcie finansowe. Wachlarz możliwych działań przedstawiony został w dokumencie w założonych osiach priorytetowych, gdzie każda związana jest z innym obszarem tematycznym.

Osie priorytetowe projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020r.

Osie priorytetowe

I: *Zmniejszenie emisyjności gospodarki*

II: *Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu*

III: *Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej*

IV: *Zwiększenie dostępności do transportowej sieci europejskiej*

V: *Poprawa bezpieczeństwa energetycznego*

VI: *Ochrona i rozwój dziedzictwa kulturowego*

VII: *Wzmocnienie strategicznej infrastruktury i ochrony zdrowia*

VIII: *Pomoc techniczna*

Opracowanie własne na podstawie Projektu PO IŚ 2014 – 2020r.

W perspektywie najbliższych kilku lat na dofinansowanie przedsięwzięć związanych z realizacją działań opisanych osiami priorytetowymi Ministerstwo będzie dysponowało środkami rzędu ok. 24 158 mln euro.

Priorytety inwestycyjne związane z gospodarką niskoemisyjną

Oś priorytetowa I. Zmniejszenie emisyjności gospodarki

Priorytety inwestycyjne:

Energia pochodząca z OZE

- 4.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- 4.2. Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach ;

Termomodernizacja i ciepłownictwo

- 4.3. Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym;
- 4.5. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu;
- 4.7. Promowanie wykorzystywania wydajnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe;

Energochłonność

- 4.4. Rozwijanie i wdrażanie inteligentnych systemów dystrybucji działających na niskich i średnich poziomach napięcia;

Oś priorytetowa III. Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej

Priorytet inwestycyjny:

Transport publiczny

- 4.5. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu;

Opracowanie własne na podstawie Projektu PO IS 2014 – 2020r.

Projekt programu operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w części postanowień odnosi się do zagadnień gospodarki niskoemisyjnej. Zapewniając rozwój naszego kraju w budowie gospodarki niskoemisyjnej projekt programu przewiduje wsparcie finansowe, które skierowane będzie głównie do Jednostek Samorządu Terytorialnego, zwłaszcza do tych obszarów naszego kraju, które stoją przed dużymi wyzwaniami rozwojowymi w tym zakresie.

Na wsparcie krajowe w ramach programu operacyjnego mogą liczyć samorządy, które zamierzają realizować inwestycje niskoemisyjne (we wszystkich sektorach) związane z:

- wytwarzaniem energii z odnawialnych źródeł,
- termomodernizacją i ciepłownictwem budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- zarządzaniem energochłonnością,
- transportem publicznym.

Krajowy program operacyjny szczegółowo opisuje zakres i rodzaje przedsięwzięć niskoemisyjnych w poszczególnych priorytetach inwestycyjnych, tworzących osie priorytetowe. Na promocję *Odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej* zabudżetowane zostanie ok. 1 263 mln euro a na realizację III osi priorytetowej: *Rozwój infrastruktury transportowej przyjaznej dla środowiska i ważnej w skali europejskiej* w przybliżeniu 14687 mln euro.

Na obecną chwilę jeszcze nie podjęto ostatecznej decyzji co do rodzajów i obszarów wsparcia finansowego projektów „niskoemisyjnych”.

Priorytet inwestycyjny 4.1. Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

Cele szczegółowe	<ul style="list-style-type: none"> zwiększenie produkcji i wykorzystania odnawialnych źródeł energii; redukcja emisji CO₂.
Obszary wsparcia	<p>budowa i rozbudowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> lądowych farm wiatrowych, instalacji na biomasę, instalacji na biogaz, sieci przesyłowych i dystrybucyjnych umożliwiających przyłączenia jednostek wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych do KSE oraz (w ograniczonym zakresie) jednostek wytwarzania energii wykorzystujących wodę i słońce oraz ciepła przy wykorzystaniu energii geotermalnej.
Potencjalni beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> organy władzy publicznej, m.in. administracji rządowej oraz podległe im organy i jednostki organizacyjne, jednostki samorządu terytorialnego oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych oraz jednostki samorządu terytorialnego nie będące przedsiębiorcami, użytkownicy indywidualni, przedsiębiorcy korzystający z sieci elektroenergetycznych, gazowych (w zakresie biogazu) i ciepłowniczych.
Zasady wyboru projektów do dofinansowania	<p>tryb:</p> <ul style="list-style-type: none"> konkursowy, pozakonkursowy.
Wskaźniki typu <i>output</i> (rezultat bezpośredni)	<ul style="list-style-type: none"> szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych, dotatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej, długość nowo wybudowanych lub zmodernizowanych sieci elektroenergetycznych dla odnawialnych źródeł energii.

Wskaźniki rezultatu projektów

L.p.	Wskaźnik	Jednostka Miary	Kategoria regionu	Wartość Bazowa	Rok Bazowy	Wartość Docelowa	Źródło Danych	Częstotliwość Pomiaru
1.	Zużycie energii pierwotnej	Mtoe	n/d	96,9	2010	ok. 96 Mtoe ²⁷	GUS/Eurostat	Rocznie
2.	Udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto	%	n/d	10,4	2011	ok. 15 ²⁸	GUS	Rocznie
3.	Emisja gazów Ciepłarnianych	1990 = 100	n/d	87	2011	79,4 ²⁹	GUS/KOBIZE	Rocznie

Priorytet inwestycyjny 4.2. Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach.

Cele szczegółowe	<ul style="list-style-type: none"> podniesienie efektywności energetycznej, zwiększenie produkcji i wykorzystania OZE, redukcja emisji CO₂.
Obszary wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> modernizacja i rozbudowy linii produkcyjnych na bardziej efektywne energetycznie, modernizacja energetyczna budynków w przedsiębiorstwach, zastosowanie technologii efektywnych energetycznie w przedsiębiorstwie, budowy, rozbudowy i modernizacje instalacji OZE, zmiany systemu wytwarzania lub wykorzystania paliw i energii, zastosowanie energooszczędnych (energia elektryczna, ciepło, chłód, woda) technologii produkcji i użytkowania energii, w tym termomodernizacji budynków, wprowadzanie systemów zarządzania energią, przeprowadzania audytów energetycznych (przemysłowych).
Potencjalni beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> przedsiębiorcy, odbiorcy usług/produktów wytwarzanych przez przedsiębiorstwa.
Zasady wyboru projektów do dofinansowania	tryb konkursowy
Wskaźniki typu <i>output</i> (rezultat bezpośredni)	<ul style="list-style-type: none"> dotatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej, liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie, szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych.

Wskaźniki rezultatu projektów

L.p.	Wskaźnik	Jednostka Miary	Kategoria regionu	Wartość Bazowa	Rok bazowy	Wartość Docelowa	Źródło Danych	Częstotliwość Pomiaru
1.	Zużycie energii pierwotnej	Mtoe	n/d	96,9	2010	ok. 96 Mtoe ₃₀	GUS/ Eurostat	Rocznie
2.	Udział energii ze źródeł odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto	%	n/d	10,4	2011	ok. 15 ³¹	GUS	Rocznie
3.	Emisja gazów Ciepłarnianych	1990 = 100	n/d	87	2011	79,4 ³²	GUS/ KOBIZE	Rocznie

Priorytet inwestycyjny 4.3. Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym.

Cele szczegółowe	<ul style="list-style-type: none">• podniesienie efektywności energetycznej,• zwiększenie produkcji i wykorzystania OZE,• redukcja emisji CO₂.
Obszary wsparcia	<p>kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej i mieszkaniowych wraz z wymianą wyposażenia tych obiektów na energooszczędne w zakresie związanym m.in. z:</p> <ul style="list-style-type: none">• ociepleniem obiektu, wymianą okien, drzwi zewnętrznych oraz oświetlenia na energooszczędne;• przebudową systemów grzewczych (wraz z wymianą i przyłączeniem źródła ciepła), systemów wentylacji i klimatyzacji, zastosowanie automatyki pogodowej i systemów zarządzania budynkiem,• budową lub modernizacją wewnętrznych instalacji odbiorczych oraz likwidacją dotychczasowych źródeł ciepła,• instalacją mikrogeneracji lub mikrotrigeneracji na potrzeby własne,• instalacją OZE w modernizowanych energetycznie budynkach,• instalacją systemów chłodzących, w tym również z OZE. <p>Działania te mogą być prowadzone w koordynacji z realizacją projektów z zakresu modernizacji sieci ciepłowniczych oraz rozwoju wysokosprawnej kogeneracji prowadzących do zmniejszenia zapotrzebowania na ciepło i chłód.</p>
Potencjalni beneficjenci	<ul style="list-style-type: none">• organy władzy publicznej, w tym administracji rządowej oraz podległe im organy i jednostki organizacyjne,• jednostki samorządu terytorialnego oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne (w szczególności dla miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych oraz miast regionalnych i subregionalnych),• państwowe jednostki budżetowe,• spółdzielnie mieszkaniowe oraz wspólnoty mieszkaniowe,• podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych oraz jednostki samorządu terytorialnego nie będące przedsiębiorcami.

Zasady wyboru
projektów do
dofinansowania

- tryb
- konkursowy,
 - pozakonkursowy.

Wskaźniki typu
output (rezultat
bepośredni)

- liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii,
- dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej,
- szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych,
- zmniejszenie zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych,
- zmniejszenie zużycia energii końcowej.

Wskaźniki rezultatu projektów

L.p.	Wskaźnik	Jednostka Miary	Kategoria regionu	Wartość Bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa	Źródło Danych	Częstotliwość Pomiaru
1.	Zużycie energii pierwotnej	Mtoe	n/d	96,9	2010	ok. 96 Mtoe	GUS/ Eurostat	Rocznie
2.	Udział energii ze źródeł Odnawialnych w końcowym zużyciu energii brutto	%	n/d	10,4	2011	ok. 15	GUS	Rocznie
3.	Emisja gazów cieplarnianych	1990 = 100	n/d	87	2011	79,4	GUS/ KOBIZE	Rocznie

Priorytet inwestycyjny 4.4. Rozwijanie i wdrażanie inteligentnych systemów dystrybucji działających na niskich i średnich poziomach napięcia.

Cele szczegółowe	<ul style="list-style-type: none"> podniesienie efektywności energetycznej, redukcja emisji CO₂.
Obszary wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> budowa lub przebudowa w kierunku inteligentnych sieci dystrybucyjnych średniego, niskiego napięcia dedykowanych zwiększeniu wytwarzania w OZE i/lub ograniczaniu zużycia energii, w tym wymiana transformatorów, kompleksowe pilotażowe i demonstracyjne projekty wdrażające inteligentne rozwiązania na danym obszarze mające na celu optymalizację wykorzystania energii wytworzonej z OZE i/lub racjonalizację zużycia energii, inteligentny system pomiarowy - (wyłącznie jako element budowy lub przebudowy w kierunku inteligentnych sieci elektroenergetycznych dla rozwoju OZE i/lub ograniczenia zużycia energii).
Potencjalni beneficjenci	przedsiębiorcy.
Zasady wyboru projektów do dofinansowania	tryb pozakonkursowy.
Wskaźniki typu <i>output</i> (rezultat bezpośredni)	liczba dodatkowych użytkowników energii podłączonych do inteligentnych sieci.

Wskaźniki rezultatu projektów

Lp.	Wskaźnik	Jednostka Miary	Kategoria regionu	Wartość Bazowa	Rok Bazowy	Wartość docelowa	Źródło Danych	Częstotliwość Pomiaru
1.	Zużycie energii pierwotnej	Mtoe	n/d	96,9	2010	ok. 96 Mtoe	GUS/ Eurostat	Rocznie
2.	Emisja gazów cieplarnianych	1990 = 100	n/d	87	2011	79,4	GUS/ KOBIZE	Rocznie

Priorytet inwestycyjny 4.5. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

Cele szczegółowe	<ul style="list-style-type: none"> podniesienie efektywności energetycznej, redukcja emisji CO₂.
Obszary wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> budowa, rozbudowa lub modernizacja sieci ciepłowniczej i chłodniczej, również poprzez wdrażanie systemów zarządzania ciepłem i chłodem wraz z infrastrukturą wspomagającą, wymiana źródeł ciepła.
Potencjalni beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> organy władzy publicznej, w tym administracji rządowej oraz podległe im organy i jednostki organizacyjne, jednostki samorządu terytorialnego oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne (w szczególności dla miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych oraz miast regionalnych i subregionalnych), organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, a także podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych i jednostki samorządu terytorialnego nie będące przedsiębiorcami.
Zasady wyboru projektów do dofinansowania	<p>tryb</p> <ul style="list-style-type: none"> konkursowy, pozakonkursowy.
Wskaźniki typu <i>output</i> (rezultat bezpośredni)	<ul style="list-style-type: none"> długość wybudowanej lub zmodernizowanej sieci ciepłowniczej, szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych, zmniejszenie zużycia energii końcowej.

Wskaźniki rezultatu projektów

L.p.	Wskaźnik	Jednostka Miary	Kategoria regionu	Wartość Bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa	Źródło Danych	Częstotliwość Pomiaru
1.	Zużycie energii pierwotnej	Mtoe	n/d	96,9	2010	ok. 96 Mtoe	GUS/ Eurostat	Rocznie
2.	Emisja gazów cieplarnianych	1990 = 100	n/d	87	2011	79,4	GUS/ KOBIZE	Rocznie

Priorytet inwestycyjny 4.7. Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej Kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie.

Cele szczęgotówce	<ul style="list-style-type: none"> podniesienie efektywności energetycznej, redukcja emisji CO₂.
Obszary wsparcia	<p>budowa lub przebudowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu z OZE, jednostek wytwarzania ciepła w wyniku której jednostki te zostaną zastąpione jednostkami wytwarzania energii w skojarzeniu, jednostek wytwarzania ciepła w wyniku której jednostki te zostaną zastąpione jednostkami wytwarzania energii w skojarzeniu z OZE, przyłączy do sieci ciepłowniczych do wykorzystania ciepła użytkowego wyprodukowanego w jednostkach wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu wraz z budową przyłączy wyprowadzających energię do krajowego systemu przesyłowego.
Potencjalni beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> organy władzy publicznej, w tym administracji rządowej oraz podległe im organy i jednostki organizacyjne, jednostki samorządu terytorialnego oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych oraz jednostki samorządu terytorialnego nie będące przedsiębiorcami.
Zasady wyboru projektów do dofinansowania	tryb konkursowy.
Wskaźniki typu <i>output</i> (rezultat bezpośredni)	<ul style="list-style-type: none"> liczba wybudowanych lub zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w ramach wysokosprawnej kogeneracji, liczba wybudowanych lub zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepłej w ramach wysokosprawnej kogeneracji z OZE.

Wskaźniki rezultatu Projektów

L.p.	Wskaźnik	Jednostka Miary	Kategoria regionu	Wartość Bazowa	Rok bazowy	Wartość docelowa	Źródło Danych	Częstotliwość Pomiaru
1.	Zużycie energii pierwotnej	Mtoe	n/d	96,9	2010	ok. 96 Mtoe	GUS/ Eurostat	Rocznie
2.	Emisja gazów cieplarnianych	1990 = 100	n/d	87	2011	79,4	GUS/ KOBIZE	Rocznie

Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny - finansowanie na poziomie regionalnym

Komplementarnym źródłem finansowania inwestycji związanych z gospodarką niskoemisyjną jest Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020, będący uzupełnieniem działań realizowanych na poziomie krajowym. Zaproponowany projekt w treści oparty jest na kluczowym dokumencie wielkopolski „Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku” zakładającym realizację celów rozwojowych regionu.

Cele strategiczne województwa Wielkopolskiego.

Opracowanie własne na podstawie zaktualizowanej Strategii Rozwoju województwa Wielkopolskiego do 2020 roku.

Generalnym celem strategii województwa wielkopolskiego podkreślonym w dokumencie jest efektywne wykorzystanie potencjałów rozwojowych w różnych obszarach na rzecz wzrostu konkurencyjności regionu, a w konsekwencji poprawy jakości życia mieszkańców wielkopolski. Zgodnie z wizją województwa cel generalny zostanie osiągnięty poprzez stopniowe wdrażanie działań realizujących cele strategiczne zapewniające, że wielkopolska będzie regionem innowacyjnym i spójnym, opartym na wiedzy, edukacji, badaniach oraz technologiach informacyjnych i komunikacyjnych.

Wskazane kierunki wyzwań rozwojowych województwa, potencjał regionu i cele polityk unijnych, krajowych i regionalnych mają podstawowy wpływ na kształt przygotowanego Regionalnego Programu Operacyjnego do 2020 roku oraz są punktem wyjścia dla określenia jej strategii.

Sparametryzowana strategia WRPO 2014+ określa cele i działania do podjęcia podzielone na osie priorytetowe, dzięki realizacji których możliwe będzie osiągnięcie celu głównego programu: „Poprawa konkurencyjności i spójności województwa”, nawiązującego do Strategii Europa 2020 i Polityki Spójności.

Na przedsięwzięcia określonymi celami i wyznaczonymi osiami priorytetowymi programu Regionalnego Województwa Wielkopolskiego przeznaczone zostanie aż 2 448 mln euro. Udział funduszy strukturalnych (EFRR i EFS) w nowej perspektywie wzrósł w regionie o ponad 30% w porównaniu z poprzednią na lata 2007-2013.

Założone w WRPO działania, zawarte w ramach osi priorytetowej „Energia”, będące ściśle związane z celami strategii rozwojowej województwa - poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami, lepsze zarządzanie energią - dotyczą gospodarki niskoemisyjnej. Dla przypisanych do osi planowanych priorytetów inwestycyjnych odpowiadających na problemy gospodarki niskoemisyjnej określono środki finansowe wsparcia z funduszy unijnych i krajowych, które wynoszą ponad 352 mln euro.

Osie priorytetowe projektu Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020r.

Osie priorytetowe

I. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka

II. Społeczeństwo informacyjne

III. Energia

IV. Środowisko

V. Transport

VI. Rynek pracy

VII. Włączenie społeczne

VIII. Edukacja

X. Pomoc techniczna

IX. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego

Opracowanie własne na podstawie Projektu WRPO 2014 – 2020r.

Priorytety inwestycyjne związane z gospodarką niskoemisyjną

Oś priorytetowa III. Energia

Priorytety inwestycyjne:

- 4.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- 4.2. Promowanie efektywności energetycznej i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach,
- 4.3. Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i sektorze mieszkaniowym,
- 4.5. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu w sektorze mieszkaniowym.

Opracowanie własne na podstawie Projektu WRPO 2014 – 2020r.

Realizacja celu tematycznego jakim jest wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach ma na celu zmniejszyć energochłonność sektorów mieszkaniowego i publicznego oraz całej gospodarki, a także ograniczyć emisję gazów cieplarnianych.

Priorytet inwestycyjny 4.1. Wspieranie tworzenia i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

Cele szczegółowe	wzrost udziału OZE w zużyciu energii
Obszary wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> • budowa oraz rozbudowa instalacji służących do wytwarzania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, • budowa, rozbudowa i modernizacja instalacji służących dystrybucji ciepła pochodzącego z OZE, • budowa, rozbudowa i modernizacja sieci elektroenergetycznych umożliwiających przyłączenia jednostek wytwórczych energii z OZE do sieci, • budowę lub przebudowę jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła ze źródeł odnawialnych w wysokosprawnej kogeneracji, • produkcja urządzeń dla OZE oraz dla biokomponentów i biopaliw.
Obszary terytorialne	wsparcie dotyczy całego województwa, zwłaszcza tych bogatych w odpowiednie zasoby naturalne obszary.
Potencjalni beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> • przedsiębiorcy • osoby prawne, • państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne, w tym państwowe jednostki budżetowe • organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, • podmioty działające w oparciu o umowę o partnerstwie publiczno - prywatnym.
Zasady wyboru projektów do dofinansowania	tryb: <ul style="list-style-type: none"> • konkursowy, • pozakonkursowy.
Instrumenty finansowe	brana jest pod uwagę możliwość zastosowania instrumentów zwrotnych.
Wskaźniki produktu	liczba wybudowanych / zmodernizowanych jednostek wytwarzania energii z OZE .

Wskaźniki rezultatu

Lp.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość Bazowa	Rok bazowy	Wartość Docelowa (2023)	Źródło Danych	Częstotliwość Pomiaru
1.	Dodatkowa zdolność wytwarzania energii odnawialnej	MW	Słabo rozwinięty	0	2014	60,6	IZ/ beneficjenci	Corocznie
2.	Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej ogółem	%	Słabo rozwinięty	10,1	2012	15,1	GUS	Corocznie

Priorytet inwestycyjny 4.2. Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach.

Cele szczegółowe	zmniejszenie energochłonności gospodarki
Obszary wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> działania ograniczające energochłonność, racjonalizacja produkcji w celu zmniejszenia strat energii, ciepła i wody, wykorzystanie OZE przez przedsiębiorstwa.
Obszary terytorialne	wsparcie dotyczy całego województwa.
Potencjalni beneficjenci	przedsiębiorcy.
Zasady wyboru projektów do dofinansowania	tryb konkursowy.
Instrumenty finansowe	brana jest pod uwagę możliwość zastosowania instrumentów zwrotnych.
Wskaźniki produktu	liczba przedsiębiorstw, które w wyniku wsparcia poprawiły efektywność energetyczną.

Wskaźniki rezultatu

Lp.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość Bazowa	Rok bazowy	Wartość Docelowa (2023)	Źródło Danych	Częstotliwość Pomiaru
1.	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i ciepłej	MWh/rok	Slabo rozwinęty	0	2014	157 980	IZ/ beneficjenci	Corocznie
2.	Zużycie energii elektrycznej na 1 mln zł PKB	GWh	Slabo rozwinęty	0,08	2011	0,05	GUS	Corocznie

Priorytet inwestycyjny 4.3. Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i sektorze mieszkaniowym.

Cele szczegółowe	zmniejszenie energochłonności sektorów mieszkaniowego i publicznego.
Obszary wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> modernizacja energetyczna budynków oraz wymiana wyposażenia tych obiektów na energooszczędne, projekty modernizacji infrastruktury ciepłowniczej i energetycznej w modernizowanych budynkach, a także podłączanie budynków do sieci, instalacje OZE w modernizowanych energetycznie budynkach.
Obszary terytorialne	wsparcie dotyczy całego województwa.
Potencjalni beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> spółdzielnie mieszkaniowe oraz wspólnoty mieszkaniowe, jednostki samorządu terytorialnego, ich związki oraz jednostki organizacyjne, podmioty posiadające osobowość prawną, w tym podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego, podmioty działające na podstawie umowy o partnerstwie publiczno – prywatnym.
Zasady wyboru projektów do dofinansowania	tryb: <ul style="list-style-type: none"> konkursowy, pozakonkursowy.
Instrumenty finansowe	brana jest pod uwagę możliwość zastosowania instrumentów zwrotnych.
Wskaźniki produktu	liczba zmodernizowanych energetycznie budynków.

Wskaźniki rezultatu

Lp.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość Bazowa	Rok bazowy	Wartość Docelowa (2023)	Źródło Danych	Częstotliwość Pomiaru
1.	Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej i ciepłej	Mwh/rok	Słabo rozwinięty	0	2014	104 433	IŻ/ beneficjenci	Corocznie

Priorytet inwestycyjny 4.5. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich obszarów rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

Cele szczegółowe	ograniczenie emisji gazów cieplarnianych.
Obszary wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> zakup niskoemisyjnego taboru dla transportu publicznego oraz budowa/przebudowa infrastruktury transportu publicznego, budowa i przebudowa infrastruktury miejskiej w celu ograniczania ruchu drogowego w centrach miast, projekty z zakresu transportu zbiorowego wspierające integrację z transportem indywidualnym, montaż efektywnego energetycznie oświetlenia ulicznego, działania informacyjno-promocyjne, inwestycje w zakresie budownictwa niskoemisyjnego i pasywnego.
Obszary terytorialne	wsparcie dotyczy całego województwa (wliczając inwestycje zlokalizowanych na obszarze miast lub miast i ich obszarów funkcjonalnych).
Potencjalni beneficjenci	<ul style="list-style-type: none"> przedsiębiorcy i osoby prawne, państwowe i samorządowe jednostki organizacyjne, w tym państwowe jednostki budżetowe, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.
Zasady wyboru projektów do dofinansowania	tryb: <ul style="list-style-type: none"> konkursowy, pozakonkursowy.
Instrumenty finansowe	brana jest pod uwagę możliwość zastosowania instrumentów zwrotnych.
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> liczba zakupionych lub zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej, liczba wybudowanych zintegrowanych węzłów przesiadkowych.

Wskaźniki rezultatu

Lp.	Wskaźnik	Jednostka pomiaru	Kategoria regionu	Wartość Bazowa	Rok bazowy	Wartość Docelowa (2023)	Źródło Danych	Częstotliwość Pomiaru
1.	Przewozy pasażerów komunikacją miejską	mln osób	Slabo rozwinięty	268,5	2012	281	GUS	Corocznie

Produkty bankowe - finansowanie inwestycji „niskoemisyjnych”

Innym sposobem pozyskania środków na realizację inwestycji samorządowym są produkty bankowe oferowane przez banki komercyjne i spółdzielcze. Kredyty i pożyczki bankowe z przeznaczeniem na finansowanie projektów inwestycyjnych mogą także być zaciągnięte na pokrycie części kosztów kwalifikowanych, tj. udziału własnego dotyczącego przedsięwzięć, które współfinansowane są z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Produkty bankowe przeznaczone dla samorządów ma większość polskich banków komercyjnych w swej ofercie, wśród nich należy wymienić Bank Ochrony Środowiska, Bank Millennium, ING Bank Śląski, Bank Gospodarki Żywnościowej, BNP Paribas i Bank Zachodni WBK, PKO BP, a spośród banków spółdzielczych na wyszczególnienie zasługuje Bank Polskiej Spółdzielczości z uwagi na jej szeroki zakres.

Samorzady inwestycje związane z rozwojem regionalnym mogą również sfinansować środkami z kredytu oferowanego przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Kredyt inwestycyjny BGK na realizację projektów dofinansowanych ze środków z budżetu Unii Europejskiej może mieć charakter finansowania pomostowego i uzupełniającego. Obejmuje swym zakresem finansowanie kosztów niekwalifikowanych oraz kwalifikowanych projektu podlegających dofinansowaniu i tych nie objętych dofinansowaniem.

Jednostki Samorządowe mogą także skorzystać z sfinansowania inwestycji niskoemisyjnych z środków dostępnych w instytucjach międzynarodowych.

Warunki kredytowania – banki komercyjne i spółdzielcze.

Kredytobiorca	<ul style="list-style-type: none"> • gminy, • powiaty, • związki celowe jednostek samorządu terytorialnego – powołane do realizacji określonych przedsięwzięć.
Cel kredytu	<ul style="list-style-type: none"> • finansowanie inwestycji / przedsięwzięć oraz wydatków budowlanych, infrastrukturalnych, ekologicznych itp., • spłata deficytu budżetu JST, • refinansowanie wcześniej zaciągniętych zobowiązań, pożyczek i kredytów w innych bankach lub w NFOŚ.
Wielkość kredytowania	finansowanie do 100% nakładów finansowych JST / kosztów przedsięwzięcia.
Waluta	PLN
Okres kredytowania	od 1 roku do 10 lat. Bank może udzielić kredytu inwestycyjnego na dłuższy okres kredytowania oraz karencji w spłacie kapitału i odsetek.
Zabezpieczenia kredytu	<p>Jednym z możliwych prawnych, stosowanych przez banki zabezpieczeniem spłaty kredytu jest weksel własny in blanco jednostki samorządu terytorialnego.</p> <p>W szczególnych przypadkach przy finansowaniu nietypowych inwestycji charakteryzującym się wysokim stopniem ryzyka bank może poprosić o dodatkowe zabezpieczenie.</p>
Okres spłaty kredytu	<p>Raty płatne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • miesięcznie, • kwartalnie.
Forma spłaty kredytu	<p>Raty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • równe, • malejące.
Prowizja z tytułu udzielenia kredytu	ustalana indywidualnie.
Oprocentowanie kredytu	ustalane o stawki rynkowe (stawka bazowa WIBOR) i marżę banku ustalaną indywidualnie.

Opracowanie własne na podstawie ofert Banków komercyjnych i spółdzielczych.

Kredyty ze środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego (EBI) oferowane przez BGK udzielane są między innymi na realizację projektów komunalnych w sektorach infrastruktury oraz ochrony środowiska, w tym inwestycji drogowych, modernizacji budynków.

Oferta kredytowa – Europejski Bank Inwestycyjny

Kredytobiorca	<ul style="list-style-type: none"> • gmina, • powiat, • województwa, a także ich związki, • inne podmioty sektora publicznego.
Cel kredytu	<p>finansowanie projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dofinansowanych z funduszy strukturalne Unii Europejskiej, • zgodnych ze strategią rozwoju regionalnego bez wsparcia unijnego.
Sektory Przedmiotu kredytu (sektory i branże)	<p>Finansowaniu podlegają przedsięwzięcia związane z następującymi branżami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój gospodarki opartej na wiedzy, • poprawa spójności społeczno - gospodarczej w regionach objętych konwergencją • środowisko, • infrastruktura, • edukacja, • zdrowie.
Wielkość kredytowania	<p>do 50% kosztów przedsięwzięcia inwestycyjnego (maksymalnie równowartość 12,5 mln EUR).</p> <p>Projekty, które objęte są wsparciem z funduszy unijnych do 90% kosztów inwestycji (łączny udział kredytu EBI (do 50%) i innych środków UE).</p> <p>Minimalny koszt projektu: min. 40 tys. EUR.</p>
Waluta	PLN
Okres kredytowania	<p>od 5 do 15 lat.</p> <p>Istnieje możliwość udzielenia karencji w spłacie kapitału, na okres maksymalnie 5 lat.</p>
Zabezpieczenie kredytu	Indywidualnie określona forma prawnego zabezpieczenia spłaty kredytu wraz z odsetkami
Prowizje i Oprocentowanie kredytu	<p>Kredyt udzielany jest na warunkach preferencyjnych, korzystniejszych niż te w przypadku kredytów udzielanych przez BGK ze środków własnych, komercyjnych czy spółdzielczych.</p> <p>Oprocentowanie i prowizje ustalone są dla każdego beneficjenta indywidualnie.</p>

Opracowanie własne na podstawie oferty BGK, www.bgk.pl.